

SOARING HIGH IN KCPE EXAM

UTABIRI WA PILI 2021

KISWAHILI
SEHEMU YA KWANZA:
LUGHA

Muda: Saa 1 dakika 40

SOMA KWA MAKINI MAAGIZO YAFUATAYO

1. Umepewa kijitabu hiki cha maswali na karatasi ya kujibia. Kijitabu hiki kina maswali 50.
2. Ikiwa utataka kuandikia chochote ambacho si jibu andika katika kijitabu hiki. Time: 1 hour 40 minutes
3. Ukisha chagua jibu lako lionyeshe katika **KARATASI YA MAJIBU** na wala siyo katika kijitabu hiki cha maswali.

JINSI YA KUTUMIA KARATASI YA MAJIBU

4. Tumia penseli ya kawaida.
5. Hakikisha ya kwamba yafuatayo yameandikwa katika karatasi ya majibu:
NAMBA YAKO YA MTIHANI
JINA LAKO
JINA LA SHULE YAKO
6. Kwa kuchora kistari katika visanduku vyenye namba zinazokuhusu, onyesha namba yako kamili ya mtihani (yaani namba ya shule, na zile namba tatu za mtahiniwa) katika sehemu iliyotengwa mwanzo wa karatasi ya majibu.
7. Usitie alama zozote nje ya majibu na usiikunje.
8. Iweke safi karatasi yako ya majibu na usikunje.
9. Kwa kila swali 1-50 umepewa majibu manne. Majibu hayo yameonyeshwa kwa herufi A, B, C na D.
Ni jibu **MOJA** tu kati ya hayo manne ambalo ni sahihi. Chagua jibu hilo.
10. Kwenye karatasi ya majibu, jibu sahihi lionyeshe kwa kuchora kistari katika kisanduku chenye herufi uliyochagua kuwa ndilo jibu.

Mfano

19. Tumia kiambishi sahihi:-
Darasa ___ tajengwa kesho.
A. i B. u C. li D. ki

Jibu sahihi ni C

Katika karatasi ya majibu

9 [A] [B] [C] [D] 19 [A] [B] [C] [D] 29 [A] [B] [C] [D] 39 [A] [B] [C] [D] 49 [A] [B] [C] [D]

Katika visanduku vinavyoonyesha majibu ya swali namba 19, kisanduku chenye herufi C ndicho kilichochoywa kistari

11. Chora kistari chako vizuri. Kistari chako kiwe cheusi na kisijitokeze nje ya kisanduku.
12. Kwa kila swali, chora kistari katika kisanduku kimoja tu kati ya visanduku vinne ulivyopewa.

Kijitabu hiki cha maswali kina kurasa 8 zilizopigwa chapa.

GEUZA UKURASA

KISWAHILI LUGHA

ifungu vifuatavyo vina nafasi 1 mpaka 15. Kwa kila nafasi umepewa majibu manne hapo hini. Chagua jibu lifaalo zaidi kati ya yale uliyopewa.

Hakuna nchi _____ 1 _____ kudai i huru _____ 2 _____ itakosa _____ 3 _____ wa chakula. Chakula ndicho uhai wa watu. Yapo maeneo ambayo _____ 4 _____ na uhitaji mkubwa. _____ 5 _____ wa chakula hutatizwa na ukosefu wa mvua. Mbegu wanazopanda _____ 6 _____ kwa kukosa unyevu. Wao hutegemea msimu wa _____ 7 _____ kualika. Mbinu kadhaa za kisayansi _____ 8 _____ mbegu zinazoweza kupandwa, kuota na _____ 9 _____ katika kipindi kifupi mno. Yote haya ni katika harakati za _____ 10 _____ na hatari ya kupungukiwa na chakula .

1. A. inaweza	B. zinawezekana	C. inayoweza	D. inaoweza
2. A. isipokuwa	B. ikiwa	C. ijapokuwa	D. aghalabu
3. A. uthabiti	B. udhabiti	C. dhabiti	D. thabiti
4. A. yamekubali	B. zimekumbwa	C. imekubwa	D. yamekumbwa
5. A. Upaliliaji	B. Uzalishaji	C. Upanzi	D. Ulaji
6. A. hazichipukizi	B. hazipukutiki	C. hazichipuki	D. zinachipuka
7. A. masika	B. kiangazi	C. kipupwe	D. kaskazi
8. A. zinavumbua	B. imevumbua	C. zimevumbuliwa	D. zimevumbua
9. A. kukoboa	B. kukomaa	C. kupogoa	D. kudumaa
10. A. kukabiliwa	B. kukabiliana	C. kukabaliana	D. kukabithi

Katika mila _____ 11 _____ kiafrika ni _____ 12 _____ kabisa kumwita mtu kwa _____ 13 _____ mbinja. Mwito huo huonyesha dharau. Mwito huo huo _____ 14 _____ kuwaita wanyama kama vile mbwa. Hii _____ 15 _____ sababu tunapinga tabia ya kutumia mtindo huu wa kuwaita wenzako.

11. A. za	B. ya	C. la	D. wa
12. A. bora	B. bayana	C. kawaida	D. mwiko
13. A. kupigia	B. kumpigia	C. kumpiga	D. kupigiana
14. A. yanatumika	B. ilitumika	C. hutumika	D. zinatumika
15. A. ndivyo	B. ndilo	C. ndio	D. ndiyo

*Kutoka swali la 16 mpaka 30
chagua jibu lililo sahihi*

- 16 Ni sentensi ipi yenye kiambishi ki cha udogo?
- Ukija utamkuta mwalimu.
 - Tulimwona akilima shamba lake.
 - Kijito hiki kimekauka.
 - Wanafunzi waliimba kitamaduni.
17. Chagua sentensi iliyoandikwa sahihi kisarufi.
- Pua lake lilikatwa likaunga wajihi.
 - Pua yake ilikatwa ikaunga wajihi.
 - Mapua zake zilikatwa zikaunga wajihi.
 - Mapua yake yalikakwa yakaunga wajihi.
18. Kati ya majina yaliyoandikwa ni yapi ni nafaka pekee.
- Mahindi, Maharagwe, Mtama, Choroko.
 - Mahindi, Matunda, Kiluwa, Mkadi.
 - Adesi, Choroko, Dengu, Peasi.
 - Kunde, Korosho, Pojo, Yungiyungi.
19. Neno karibu limetumikaje katika sentensi ifuatayo.
- “Mtihani karibu unanukia,” Waziri wa Elimu alinukuliwa akisema
- Nusura
 - Idadi
 - Mahali
 - Wakati
20. Bainisha maneno yaliyopigwa mstari. Mtoto huyu aliadhibiwa sana, yule mtiifu alituzwa
- Kivumishi, kirejeshi, kihisishi, kiwakilishi
 - Kirejeshi, kivumishi, kiashiria, kitenzi
 - Kiashiria, kielezi, kiwakilishi, kitenzi
 - Kiashiria, kivumishi, kimilishi, kitenzi
21. **Kanusha** sentensi ifuatayo: Mwalimu ajaye amefika
- Mwalimu ajaye asifike
 - Mwalimu ajaye hakufika
 - mwalimu asiyekuja amefika
 - mwalimu ajaye hajafika
22. Musa aliguria Sokomjinga. Kisawe cha neno lililopigwa mstari ni?
- aliamia
 - aliuzia
 - alikodeshea
 - alijengea
23. Kati ya sauti zifuatazo ni ipi i nayojumuisha orodha ya sauti ghuna
- f, l, sa
 - m, s, th
 - dh, ng, b
 - ha, f, sa
24. Chagua usemi wa taarifa wa: “Njoooni shuleni kesho na wazazi wenu,” Mwalimu alituambia.
- Mwalimu aliwaambia waende shuleni na wazazi wao siku iliyofuata
 - Mwalimu alituamuru tuende shuleni siku ifautayo na wazazi wetu
 - Mwalimu alituambia njoooni shuleni kesho na wazazi wenu.
 - Mwalimu alituamuru tuende shuleni siku iliyofuata na wazazi wetu
25. Tegua kitendawili kifuatacho: Manne Manne hadi Pemba
- Gari
 - Magurudumu
 - Usingizi
 - Mkokoteni

26. Elezea tarakimu ifuatayo husomwaje?

13,003

- A. Elfu kumi na kumi na tatu
- B. Elfu kumi na tatu
- C. Elfu kumi na kumi na tatu
- D. Kumi na tatu elfu na tatu

27. Chagua sentensi iliyo katika nafsi ya pili kwa wingi?

- A. Mimi napenda kulima wao hawapendi.
- B. Sisi sote twatakikana ukumbini.
- C. Kimani ni mtoto mzuri ilhali wewe ni mtundu.
- D. Nyinyi nyote mtashiriki katika mchezo wa kuigiza.

28. Maria alifunga nikaha na Juma. Je Maria atanwitaje mamake Juma?

- A. Mavyaa
- B. Bavyaa
- C. Mamankwe
- D. Mkazahau

29. Ni salamu zipi ambazo hutolewa wakati wa maombolezi

- A. Asalam aleikum
- B. Chewa
- C. Makiwa
- D. Kongole

30. Ni orodha ipi ya maneno inayoonyesha nomino wingi.

- A. Makabati, majedwali, madawati, mavazi
- B. Maji, mafuta, manukato, marashi
- C. Matofaa, motokaa, matufaha, mafiga
- D. Matatu, matwana, makao, magurudumu

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 31 mpaka 40.

Teknolojia mpya ni tawi la maarifa linalohusiana na sayansi kwa upande mmoja na uhandisi (Uinjini) kwa upande mwingine. Sayansi ni elimu inayotokana na uchunguzi na majaribio katika maabara. Nao uhandisi ni ujuzi wa kuunda mitambo. Maarifa ya sayansi yanapotumiwa kutengeneza vitu viwandani, hali hii inakuwa teknolojia.

Zao mojawapo la teknolojia mpya ni simu tamba. Watu sasa wanawasiliana na jamaa zao walio mbali. Akina nyanya wanapopanda njugu, kupalilia migomba, kukama ngamia na kukuna nazi, wanaweza kuzungumza na wajukuu wao walio Uingereza, Uchina na kwingine kule. Hakuna mahali ambapo hapajafikiwa na teknolojia mpya. Tukitembelea baadhi ya nyumba tutaona vifaa kama vile tanuri la miale. Vilevile kuna jiko la mvuke ambalo linapika maharagwe yakaiva kwa dakika chache tu. Majokofu nayo yanatuwezesha kuhifadhi vyakula bila kuharibika. Hata maiti na mizoga inaweza kuhifadhiwa kwa miaka mingi kwa ajili ya utafiti bila kuoza katika ufuo wa mochari.

Kwa upande wa kilimo, teknolojia imefanya makubwa. La kustaajabisha ni mtu mmoja kulima eneo kubwa la shamba kwa trekta. Halafu akapanda kwa tandazi, akanyunyizia dawa kunyauha magugu, akavuna na kukoboa mahindi akiwa peke yake. Siku hizi inawezekana kukuza mimea na kufuga wanyama wanaokomaa kwa muda mfupi na kutoa mazao maradufu.

Kwa sababu ya teknolojia mpya. Teknolojia imewezesha watu kuvumbua aina nyingi za nishati. Badala ya kutegemea umeme unaotokana na maji tu, sasa watu wanatumia mvuke, nguvu za upepo na nishati ya jua kupata umeme. Kwa sababu hii hata mababu zetu vijijini wanatazama televisheni bila shida au wahaka.

Kwa upande mwingine, teknolojia ina madhara yake. Kwa mfano, uundaji wa silaha kali unaendelea kuwaangamiza watu wengi. Mabomu ya kitoradi yaliyoangushwa Hiroshima na Nagasaki Japani mwaka wa 1945 ni zao la kisayansi. Haya yaliwaua watu wengi na madhara yake bado yanadhihirika hata katika maumbile ya watoto wanaozaliwa na upungufu. Tena magaidi na wahalifu wa kimataifa wanatumia teknolojia mpya kuimarisha mbinu zao za kutenda maovu. Isitoshe, inawezekana kutumia teknolojia kuagiza benki kutuma pesa nje ya nchi bila mwenye hazina kujua.

Wahalifu wanaweza kusikiliza mawasiliano ya watu kwa simu hata ikiwa ni baina ya polisi. Kisha matatizo mengi ya kiafya yasemekana yanatokana na vyakula vilivyokuzwa kwa kutumia teknolojia mpya. Katika usafiri kuna gari moshi lenye kutumia stima badala ya makaa. Hili ni zao la teknolojia mpya. Ingawa mwendo wake ni wa kasi kasi hiyo ya stima huweza kusababisha ajali mbaya mno.

31. Teknolojia mpya ni tawi linalohusiana na

- A. Uchunguzi wa maabarani
- B. Sayansi na uhandisi
- C. Ujuzi wa kuunda mitambo
- D. Utengenezaji wa vitu viwandani

32. Baadhi ya mazao ya teknolojia ni

- A. Chungu, seredani, na stovu
- B. Stuli, meza, kiti na kabati
- C. Rununu, trekta, mikrowevu na tandazi
- D. Patasi, tupa, bisibisi na sepetu

33. Ni sentensi ipi si sahihi kulingana na kifungu?

- A. Maarifa ya sayansi hayatumiwi kutengeneza vitu viwandani
- B. Teknolojia imewezesha watu kuvumbua aina nyingi za nishati
- C. Garimoshi hutumia stima badala ya makaa
- D. Wanavijiji wanawasiliana na jamaa zao walio mbali

34. Neno kuhifadhi limepigwa mstari maana yake ni _____

- A. kulaza
- B. kufichua
- C. kuharibu
- D. kulinda

35. Taja baadhi ya vifaa vya mekoni ambavyo ni vya teknolojia

- A. Tanuri, stovu na jokofu
- B. Mikrowevu, seredani, stovu
- C. Jokofu, tanuri na jiko la mafiga
- D. Jokofu, tanuri na jiko la mvuke

36. Kisawe cha neno nishati ni _____

- A. Kawi
- B. Mwangaza
- C. Mvuke
- D. Joto

37. Maumbile ya watoto wanaozaliwa yana upungufu kwa sababu ya _____

- A. Risasi
- B. Mabomu
- C. Mizinga
- D. Manowari

38. Kulingana na makala haya sentensi ipi ni sahihi

- A. Mtu hawezi kutuma pesa nje ya nchi.
- B. Mabomu ya kitoradi yaliyorushwa hayakuleta madhara.
- C. Mtu anaweza kuagiza benki kutuma pesa nje ya nchi.
- D. Magaidi hawawezi kutumia teknolojia mpya kuimarisha mbinu zao.

39. Kwa mujibu wa aya ya mwisho madhara yafuatayo yamezungumziwa ila ya

- A. Afya
- B. Mawasiliano
- C. Usafiri
- D. Elimu

40. Kichwa mwafaka cha kifungu hiki ni

- A. Teknolojia
- B. Elimu
- C. Afya
- D. Madhara

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 41 mpaka 50.

Shani alikuwa ametoka kazini akiwa mchovu wa mwili na moyo. Baada ya kujimwagia maji, alijipweteka kitini na kufungulia runinga yake kutazama yapitayo nchini. Mara tu baada ya kufungua kidude hiki, alisalimiwa na sauti nyororo ya kike ikitangaza, "Rais amemteua Bi. Maua kuwa katibu mkuu wa wizara ya fedha. Uteuzi huu unatekelezwa mara moja."

Shani alisikiza tangazo hili kwa mshangao wa ajabu. Alitaka kumwuliza mtangazaji huyu kama kweli aliyokuwa ametamka yalikuwa ya kweli lakini alitanabahi kuwa hicho kilikuwa kisanduku tu cha kutolea habari. Maswali mengi yalimpitia akilini. Huyu si yule Maua maskini tuliyesoma naye kuanzia darasa la kwanza hadi kidato cha nne? Imetokeaje ameweza kupata wadhifa wa aina hii? Kwani baada ya kidato cha nne aliweza kupata karo ya kumwezesha kwenda chuo kikuu? Itakuwaje mimi niliyekulia nasaba bora niwe ndimi wa kuishi maisha ya uhitaji naye kutononoka hivyo.

Wakati Shani alipokuwa akijisaili hivi, alikuwa ameghafilika kuwa yeye na Maua walikuwa watu tofauti. Shani akiwa shuleni alikuwa hazingatii masomo yake. Maua alipokuwa akidurusu, Shani alikuwa akipitisha muda wake akiota ndoto za kila aina. Alishindwa kabisa kuinamia cha mvunguni kwani wazazi wake walimpa kila alichotaka. Kila mara alipofungua shule, sanduku lake lilipakia shehena hadi likalalamika. Shani alizoea kulivuta sanduku lake kulitembeza kote bwenini huku akiwafanya wenzake kuajabia na kuumezea mate utajiri huu. Mara nyingine aliweza kumfaa Maua kwa vifaa vya hapa na pale kama vile sabuni, shashi na hata vyakula. Maua kila mara alishukuru moyoni ila alimhuzunikia huyu mwenzake ambaye daima alikuwa akitaradhia wazazi wake.

Kila mara Maua alikuwa akimshawishi Shani amakinike katika masomo yake lakini Shani alidai kuwa yeye hakuwa na kipawa hicho. Alisema kuwa kwa sababu ya urembo wake aliazimia kuwa mhudumu katika ndege pindi amalizapo kusagika na elimu ya kidato cha nne. Wasichana hawa wawili walifanya mtihani wao. Kama ilivyotarajiwa Maua alitia fora akawa mwanafunzi wa kwanza shuleni mwao. Hali yake ya baadaye ikawa inaweza kutabiriwa. Shani naye, alichumia kivulini akalia juani. Maazimio yake ya kuwa mhudumu katika ndege yalianza kuyeyuka akaona haya kuwataka wazazi wake kumtafutia nafasi katika shirika la ndege.

Matumaini yake yalipotumbukia nyongo, Shani alijiunga na chuo kimoja nchini ambapo alijifunza uhazili. Akaona kwamba ilimbidi kujitegemea kwani wazazi wake sasa walikuwa na mzigo mkubwa wa kuwalea wana wao. Alifanya bidii katika mafunzo haya. Alifuzu kama mhazili na kuanza kazi katika shirika moja la simu. Kwa vile nchi ilikuwa katika harakati za kujikuza kiteknolojia, ilimwisia vigumu Shani kuomba mshahara mkubwa kwa hofu kwamba angeumwaga unga wake kwani tangu hapo wakubwa wengi hawakuhitaji wahazili. Ikabidi kujikuna ajipatapo. Zile ndoto alizokuwa nazo za kuishi katika nyumba kubwa kama ya wazazi wake ziliyeyuka kama barafu wakati wa joto kali. Alijipata anaishi na wenzake katika chumba kimoja ambacho ndicho kilichogawanywa kuwa cha malazi na sebule.

Maua kwa upande wake, baada ya kufanya vyema katika mtihani wa kidato cha nne aliona jahazi lake likitia nanga kwenye ufuo usio na matumaini. Elimu ya chuo kikuu wakati huo ilikuwa ikigharimu fedha na alijua fika kuwa wazazi wake wasingeweza kumwauni kwa lolote. Alikesha usiku akigalagala kitandani asiambulie lepe lolote la usingizi. Hatimaye alipata suluhisho. Aliamua kuandamana na babake katika afisi moja ya umma ambapo ufadhili wa masomo ya juu ulitolewa. Maua kwa weledi wake wa lugha aliweza kuwashawishi wakuu wa idara hii kumpa udhamini wa masomo ya chuo kikuu.

Baada ya kuamkia bahati hii, Maua hakutazama nyuma. Aliabiri chombo, akapaa juu angani na kujipata Marekani akisomea uhandisi wa mitambo ya komputa. Baada ya kuhitimu, Maua hakubaki Marekani licha ya kuwa mashirika mengi yalikuwa yamemwahidi nafasi za kazi. Alirejea nyumbani kuendeleza shughuli za ujenzi wa taifa. Maua alilakiwa na kupewa nafasi ya kazi katika wizara ya fedha. Kwa sababu ya mapenzi yake kwa familia na nchi yake alifanya kazi kwa jitihada kubwa. Wakuu wake waliweza kuona bidii zake za mchwa, akapanda kidato kimoja cha ngazi baada ya kingine. Ingawa kila mara alikumbuka rafiki yake Shani ambaye licha ya kiburi chake wakiwa shuleni aliweza kumfaa kwa mengi, hakuweza kuwasiliana naye kwani hakuwa na anwani yake.

Wakati huu Shani alipokuwa akiungulika kwa machungu juu ya ufanisi wa Maua, Maua alikuwa kajawa na bashasha isiyo na kifani kwa kupata cheo hiki ambacho kwa kweli alikuwa anastahili kukipata. Moyoni aliwaza kuwa lazima amtafute rafiki na mhisani wake wa zamani.

41. Kulingana na kifungu:

- A. Shani alikuwa ameteuliwa na Rais kuwa katibu mkuu wa wizara ya fedha.
- B. Bi Maua alikuwa mtangazaji mwenye sauti. nyororo.
- C. Shani alikuwa amelelewa kwa familia yenye uchochole mwingi.
- D. Wadhifa aliotunukiwa Bi Maua ulikuwa wa kutoonoka.

42. Katika aya ya tatu wazo sahihi kulingana na mwandishi ni:

- A. Shani alitia bidii masomoni.
- B. Shani na Bi. Maua waliota ndoto za kupitisha muda.
- C. Bi. Maua na Shani walikuwa wanasoma shule ya bweni ya wasichana.
- D. Shani na Maua walikuwa watu tofauti kitabia

43. Kulingana na kifungu maazimio ya Shani yalikuwa?

- A. Kutia fora na kuwa rubani.
- B. Kuhudumu katika ndege kwa vile alikuwa mrembo.
- C. Masomoni kwa kuwa alichumia juani.
- D. Alikuwa na kipawa masomoni.

44. Shani alihofia kuomba mshahara mkubwa katika shirika alilofanya kazi kwa sababu?

- A. Alijikuza kiteknolojia
- B. Wakubwa wengi hawakuhitaji wahazili.
- C. Ndoto yake ilikuwa imetimia.
- D. Hakutaka makuu.

45. Msemo kujikuna ajipatapo umetumika kuwa na maana ya:

- A. Kadri ya uwezo wako
- B. Kuvumilia shida zako

C. Kuwa mkaidi

D. Kukosa hali.

46. Jahazi lake likitia nanga kwenye ufuo usio na matumaini ni sawa na:

- A. Tia taabani
- B. Tia katika jambo geni
- C. Fika mwisho
- D. Fika miaka ya uzeeni

47. Kulingana na kifungu ukakamavu wa Bi. Maua unajitokeza wazi wakati?

- A. Alipojipata Marekani akisomea uhandisi.
- B. Alipokuwa akiwaza kumtafuta Shani amsaidie.
- C. Alipowashawishi wakuu wa idara kumpa udhamini wa masomo,
- D. Alipoandamana na babake.

48. Ni mfuatano upi wa matukio ufaao kwa mujibu wa kifungu kuhusu Bi. Maua?

- A. Shule ya upili, chuo kikuu, ng'ambo, kurejea nyumbani, waziri wa fedha.
- B. Chuo kikuu, ng'ambo, waziri wa fedha.
- C. Shule ya upili, chuo cha uhazili, shirika la simu, ng'ambo.
- D. Shule ya upili, ng'ambo, chuo kikuu, shirika la simu.

49. Ni methali ipi inayohusiana na hulka ya Bi. Maua?

- A. Aliye juu mngojee chini.
- B. Ukiona vyaelea vimeundwa.
- C. Cha kuvuja hakina rubani.
- D. Mtegemea cha nduguye hufa

50. Kichwa mwafaka kinachofaa kuelezea taarifa hii ni?

- A. Bidii ya Bi. Maua
- B. Bidii ya Shani
- C. Ziara ya Maua
- D. Urafiki wa kejeli.